

Europas förenta stater - en lösning på eurokrisen

Uppdaterad 2011-09-30 11:50

Europas förenta stater - det är få som offentligt tar orden i sin mun. Men Europas tyngsta politiker tar redan stormsteg i den riktningen och ser en politisk union som en lösning på eurokrisen.

En europeisk ekonomisk och politisk union - något som för tankarna till ett Europas förenta stater och där beslut om länders ekonomiska politik i allt större utsträckning tas på central nivå - kan vara en möjlig lösning på Europas statsskuldkris.

Det anser en rad tunga politiker, kända finansmän och ekonomer. Vissa argumenterar för det öppnet, som finanskändisen George Soros, andra för bara en politik som innebär att Europa rör sig åt det hållet.

Tanken är att enskilda euroländer inte längre ska ha frihet att missköta sin ekonomi hur som helst.

EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso är en av dem som propagerar för större överstatlighet, något som skulle omfördela makten i euroområdet och delvis placera nationella regeringar under ett ekonomiskt-politiskt förmyndarskap.

”Vi måste fullborda valutaunionen med en ekonomisk union. Det är ett budskap som inte bara federalister gillar utan något som marknaden kräver”, förklarade han i samband med att EU-kommissionen lade fram ett förslag om skatt på finansiella transaktioner.

Och två av Europas tyngsta politiker, Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes president Nicolas Sarkozy, har redan presenterat förslag om något som liknar en europeisk ekonomisk regering.

De har framfört tankar om ett nytt, gemensamt styre som till att börja med skulle ledas av EU:s permanente ordförande Herman Van Rompuy. ”Euroregeringen” skulle utgöras av valutaunionens stats- och regeringschefer som skulle träffas ett par gånger per år. Inom kort förväntas också Tyskland och Frankrike presentera ytterligare förslag till starkare samordning av den ekonomiska politiken.

”Det här är tydliga steg mot en politisk union. Frågan är om de vågar föreslå någon typ av gemensamt finansdepartement”, säger SEB:s chefekonom Robert Bergqvist.

Ett gemensamt finansdepartement är något som finansgurun George Soros redan har förespråkade. Han menar att alla delåtgärder som måste till för att lösa krisen kommer att kosta pengar, mer pengar än vad som finns att tillgå inom ramen för de överenskommelser som hittills gjorts mellan eurozonens ledare.

”**Därför finns inget** annat alternativ än att skapa den komponent som saknas: ett gemensamt europeiskt finansdepartement med mandat att beskatta och ta upp lån. Detta skulle kräva ett nytt fördrag som omvandlar den europeiska finansiella stabilitetsmekanismen, EFSF, till ett fullständigt finansdepartement”, skriver han i en krönika.

En ekonomisk regering och ett gemensamt finansdepartement skulle minska friheten för regeringar på nationell nivå.

Men friheten för nationella politiker håller redan på att beskäras. I onsdags röstade EU-parlamentet ja till ett lagpaket som ska förbättra EU-ländernas budgetdisciplin. Bland annat ska länder som inte minskar sina skuldberg tillräckligt snabbt kunna bötfällas.

Det här är ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt, säger Lars Calmfors, professor i internationell ekonomi och tidigare ordförande för finanspolitiska rådet.

”**Länder som missköter** sig och drabbas av sanktioner kan bara låna till böterna, och så är det någon annan som betalar dem. Det här lagpaketet räcker inte”, säger han.

Lars Calmfors är en av dem som ser ökad överstatlighet och en politisk union som en teoretiskt möjlig lösning.

”**Ska man fortsätta** med obegränsade stöd till länder som har problem, eller om man ska gå in för euroobligationer och gemensam upplåning, då måste man ta gemensamma beslut på europeisk nivå om hur stora budgetunderskott det enskilda landet får ha. Annars fungerar det inte”, säger han.

Men även om en politisk union vore en möjlig lösning, är den i praktiken genomförbar, menar Lars Calmfors.

”**Det skulle krävas** fördragsändring och det finns inget politiskt stöd bland medborgarna, inte nu och inte inom överskådlig framtid”, säger han.

Enligt Robert Bergqvist går dock politikerna redan mot ökad överstatlighet - men utan att ha förankrat det hos euromedborgarna.

”**I min värld** är Europa på väg mot en politisk union, och politikerna borde ta en diskussion med väljarna om att man rör sig åt det hållet, för det är inte förankrat.”

[Annelie Östlund](#)

Publicerad 2011-09-30 10:57 Uppdaterad 2011-09-30 11:50